

การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

The Elderly Dependency Care on Thailand Country 4.0 Era (PIOEH) Affecting the Efficiency of the Long Term Care System in Non Mueang Sub-district, Non Sang District, Nong Bua Lamphu Province

ปิยะธิดา มะธิปิไข¹ ประกอบ คงยะมาศ²

E-mail: boomn@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) กับ ประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู และ 3) ศึกษาอิทธิพลของการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ผู้ดูแลหลัก ผู้สนับสนุนการจัดระบบดูแล และภาคประชาสังคม/ชุมชน ในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 190 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

ผลการวิจัย พบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและระดับประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) กับประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวมีความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้นและสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และ 3) มืองค์ประกอบของการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) จำนวน 2 ตัวแปร มีอิทธิพลพยากรณ์ตัวแปรตามประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อย ประกอบด้วย ตัวแปรการมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง(P) และตัวแปรการพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ(I)

ข้อเสนอแนะ จากผลการวิจัย พบว่าตัวแปรการมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง (P) และตัวแปรการพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ (I) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว (LTC) ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายสาธารณะเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงอย่างจริงจังและต่อเนื่องและต้องมีการพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่เหมาะสม

คำสำคัญ: การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) ประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว

Abstract

The purposes of the research were 1) to study the Level of the Elderly Dependency Care on Thailand Country 4.0 Era (PIOEH) Affecting the Efficiency of the Long Term Care System in Non Mueang Sub-district, Non Sang District, Nong Bua Lamphu Province., 2) to investigating the relationship between the Elderly Dependency Care on Thailand Country 4.0 Era (PIOEH) and the Long Term Care System in Non Mueang Sub-district, Non Sang District, Nong Bua Lamphu Province., and 3) to studying the Influences of the Elderly Dependency Care on Thailand Country 4.0 Era (PIOEH) towards the Long Term Care System in Non Mueang Sub-district, Non Sang District, Nong Bua Lamphu Province. Population was composed of Elderly Dependency, Primary Care Giver, Trained Care Giver, and Civil society of Non Mueang Sub-district, Non Sang District, Nong Bua Lamphu Province 190 persons. The research tools were composed of a questionnaire. Data analysis by using the include percentage, mean, standard deviation, T-test, One Way ANOVA., Pearson Correlation Coefficient and Multiple Regression Analysis.

¹ นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต

The research findings showed that the 1) The level of the Elderly Dependency Care on Thailand Country 4.0 Era (PIOEH) include the average values were in “High” level. 2) The relationship between the Elderly Dependency Care on Thailand Country 4.0 Era (PIOEH) and the Efficiency of the Long Term Care System were correlated in the same direction in high level ($r=0.84$) at 0.01 level of significance. 3) Two direct effect of the Elderly Dependency Care on Thailand Country 4.0 Era (PIOEH) affecting the Efficiency of the Long Term Care System at 0.05 level of significance, ranking in order were as follows: Having a serious policy, and innovation and technology.

Suggestion: the research of findings were as follows for two direct effect of factors affecting the Efficiency of the Long Term Care System were Having a serious policy, and innovation and technology. So, the concerning offices could be on setting public policy on the Elderly Dependency Care and should be on developing new innovation and technology for managing the Long Term Care System.

Keywords: the elderly dependency care on Thailand country 4.0 Era (PIOEH), the efficiency of the long term care system

ความเป็นมาของปัญหา

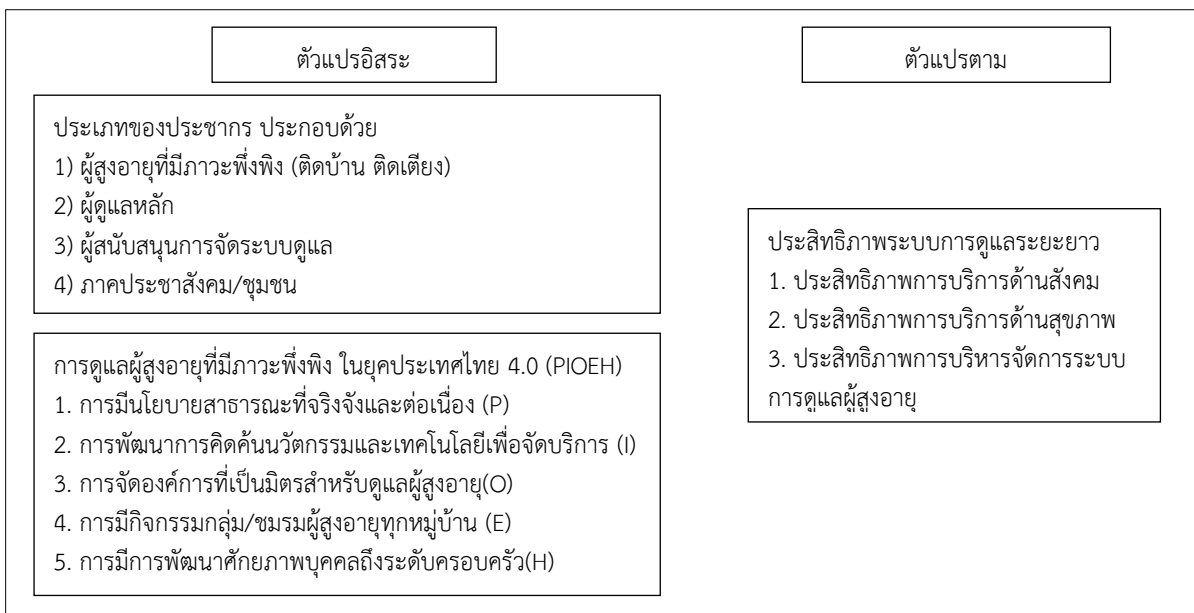
ในสังคมโลกปัจจุบัน สถานการณ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรกำลังเป็นที่ได้รับความสนใจอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ”(Aging Society) (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย(มส.ผส), 2559; สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557; วิไลวรรณ ทองเจริญ, 2558; กนิษฐา บุญธรรมเจริญ และสัมฤทธิ์ ศรีธำรงสวัสดิ์, 2553) สังคมผู้สูงอายุ คือ สังคมที่มีประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 หรือมีประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 7 ประเทศไทยก็ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้วตั้งแต่ปี 2548 เนื่องจากเวลานั้นประเทศไทยมีประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปร้อยละ 10.40 โดยผู้สูงอายุในประเทศไทยได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วและจากการคาดการณ์ประชากรของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ คือ มีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 20 ในปี 2564 และจะเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดเมื่อมีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 28 ในปี 2574 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าวส่งผลกระทบต่อปัญหาสุขภาพต่างๆและนำไปสู่ความต้องการระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ (Long Term Care System: LTC) ขึ้นมารองรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มจำนวนของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (The Elderly Dependency) ซึ่งเป็นผู้ที่มีความยากลำบากในการใช้ชีวิตประจำวันด้วยตนเองและจำเป็นต้องได้รับการดูแลในระยะยาว (คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ, 2553) ซึ่งระบบการดูแลระยะยาวเป็นการจัดการบริการสาธารณสุขและบริการสังคมเพื่อตอบสนองความต้องการความช่วยเหลือของผู้ที่ประสบภาวะยากลำบาก เนื่องมาจากภาวะการเจ็บป่วยเรื้อรัง การประสบอุบัติเหตุ ความพิการต่างๆ ตลอดจนผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในชีวิตประจำวัน มีทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเป็นบริการสังคมเพื่อมุ่งเน้นการฟื้นฟู บำบัด ส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง เพื่อให้คนกลุ่มนี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีอิสระเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยอยู่บนพื้นฐานการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2559)ซึ่งประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพด้านการบริการด้านสังคม 2) ประสิทธิภาพด้านการบริการด้านสุขภาพ และ 3) ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการระบบการดูแล (Kane (1999); Feldman, et al.(2008)

การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 ประกอบด้วยหลักการต่างๆหลายหลักการซึ่งหลักการ PIOEH เป็นหลักการที่มุ่งเน้นให้มี นโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม เอื้อต่อการกระตุ้นให้นวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้จัดระบบบริการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวที่มี ภาวะพึ่งพิง มีการจัดองค์กรที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ และสิ่งแวดล้อม มีการรวมกลุ่มหรือมีชมรม ที่ครอบคลุมทุกชุมชน มีกิจกรรมที่ต่อเนื่องและ ยั่งยืนหนึ่งที่จะทำให้การบริหารจัดการการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงเป็นไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งหลักการดังกล่าว ประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ คือ 1) P = Policy มีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่องของรัฐบาล 2) I = Innovation & Technology มีนโยบายที่ส่งเสริมและพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการดูแลผู้สูงอายุ 3) O = Green Organization มีนโยบายการจูงใจการที่เป็นมิตรสำหรับผู้สูงอายุ 4) E = Elderly มีกิจกรรมกลุ่ม/ชมรมผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน และ 5)H = Human Resource Development มีการพัฒนาศักยภาพบุคคลถึงระดับครอบครัว อัญชีษฐา

ศิริคำเพ็ง และภักดี โพธิ์สิงห์ (2560) ซึ่งประเทศไทยได้นำมาใช้ในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงเพื่อสร้างประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว

ปัญหาการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู มีปัญหาสุขภาพเกี่ยวกับกระดูก สายตา การนอนไม่หลับ เบาหวานและความดันโลหิตสูง มีภาวะเจ็บป่วยทางด้านอารมณ์และจิตใจมากขึ้น ปัญหาสังคมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุ บทบาทและความรับผิดชอบทางสังคมของผู้สูงอายุเริ่มลดลง และปัญหาด้านเศรษฐกิจ เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่สามารถประกอบอาชีพใดๆ ทำให้มีคุณภาพชีวิตทางด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุไม่ดีพอ การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่อง “การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงโดยหลักการ PIOEH ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู” เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่สอดคล้องกับสภาพสังคม ชุมชนและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภูต่อไป

กรอบแนวความคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) กับ ประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ผู้ดูแลหลัก ผู้สนับสนุนการจัดระบบดูแล ภาคประชาสังคม/ชุมชน ในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวนทั้งสิ้น 361 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ผู้ดูแลหลัก ผู้สนับสนุนการจัดระบบดูแล ภาคประชาสังคม/ชุมชน ในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamanae (1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 190 คน

แบ่งเป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จำนวน 28 คน ผู้ดูแลหลัก จำนวน 28 คน ผู้สนับสนุนการจัดระบบดูแล จำนวน 45 คน และภาคประชาสังคม/ชุมชน จำนวน 89 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ(พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Koul,1984)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (questionnaire)ประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) ซึ่งจะเป็นมาตราจำแนกความหมาย (The Semantic Differential Scaling) โดยลักษณะของคำถามจะมีข้อความที่มีคำตอบเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบลิเคิร์ต (likert scale) ตามแนวคิดของ Likert (1961) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงโดยหลักการ PIOEH จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว จำนวน 28 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้วิจัยได้นำส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยตัวเอง ซึ่งสิ่งที่แนบจะประกอบไปด้วยจดหมายนำส่งพร้อมคำอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและคำสัญญาที่จะเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับและกำหนดวันที่ผู้วิจัยจะขอรับแบบสอบถามกลับคืนในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยตัวเองจำนวน 190 ฉบับ และเมื่อถึงกำหนดผู้วิจัยจึงได้เดินทางไปรับแบบสอบถามกลับมาได้ครบจำนวน 190 ฉบับ คิดเป็น 100%

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จากการค้นคว้าเอกสาร ตำรา ทฤษฎี แนวความคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงโดยหลักการ PIOEH และประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างโดยแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

5.2 การลงรหัสข้อมูล นำข้อมูลของแบบสอบถามทั้งหมดมาแปรเป็นสัญลักษณ์ตัวเลขแทนค่าตัวแปรต่างๆทำการลงรหัสตามที่กำหนดไว้

5.3 การบันทึกข้อมูล นำแบบสอบถามที่ผ่านการลงรหัส บันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณค่าทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 ของแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานเพื่อแสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม

1) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานเพื่อแสดงค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้ทำการหาค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นในแต่ละด้านโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)โดยการวัดค่าตัวแปรได้กำหนดเกณฑ์การวัดไว้ 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (1961) สำหรับวัดคำถามแต่ละข้อเป็นแบบมาตราประมาณค่ารวม (Summative Scale) ที่ใช้วัดเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) โดยให้เลือกตอบ 5 ระดับ ในการแปลความหมายของคะแนนระดับความคิดเห็นจะพิจารณาจากค่าเฉลี่ย(Mean)ของคะแนนโดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามที่ บุญชม ศรีสะอาด (2547) อ้างไว้

2) การทดสอบค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคนประเทศไทย4.0 (PIOEH) และประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว ว่าเป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดไว้หรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบ One sample T-test

3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว จำแนกตามประเภทของประชากร โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

4) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์การทดสอบทิศทางและระดับความสัมพันธ์ระหว่างการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคนประเทศไทย4.0 (PIOEH) และประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว โดยใช้สถิติทดสอบ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient)

5) การวิเคราะห์อิทธิพล และทดสอบอิทธิพลขององค์ประกอบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคนประเทศไทย 4.0 (PIOEH) (ประกอบด้วย 1. การมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง (P) 2. การพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ (I) 3. การจัดองค์การที่เป็นมิตรสำหรับผู้ดูแลผู้สูงอายุ (O) 4. การมีกิจกรรมกลุ่ม/ชมรมผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน (E) 5. การมีการพัฒนาศักยภาพบุคคลถึงระดับครอบครัว (H)) ที่มีอิทธิพลพยากรณ์ต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว โดยใช้สถิติ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 31 - 40 ปี กว่าร้อยละ 47 ของประชากรตัวอย่างได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ระดับ ปวส./อนุปริญญา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่า ตามลำดับ มีเพียงร้อยละ 1.6 เท่านั้นที่มีระดับประถมศึกษา ประชากรส่วนใหญ่สมรสแล้ว รองลงมา คือ เป็นโสด และเป็นหม้ายหรือหย่าร้าง กว่าร้อยละ 39 มีตำแหน่งงานเป็นพนักงานจ้าง รองลงมา คือ สมาชิกสภาท้องถิ่น ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กและคณะผู้บริหาร ตามลำดับ

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคนประเทศไทย 4.0 (PIOEH) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคนประเทศไทย 4.0 (PIOEH) ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคนประเทศไทย 4.0 (PIOEH) และประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว n=190

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคนประเทศไทย 4.0 (PIOEH)	3.86	.72	มาก
2. ประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว	3.90	.72	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคนประเทศไทย 4.0 (PIOEH) และประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ ประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว รองลงมา คือ การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคนประเทศไทย 4.0 (PIOEH) ตามลำดับ

3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคนประเทศไทย 4.0 (PIOEH) กับ ประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัย พบว่า การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคนประเทศไทย 4.0 (PIOEH) กับประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวมีความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้นและสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคนประเทศไทย 4.0 (PIOEH) กับ ประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) n = 190

ตัวแปร(Variables)	กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์	ประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ในยุคนประเทศไทย 4.0 (PIOEH)	1	.84** (.000)
ประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว	.84** (.000)	

** P<.01

จากตารางที่ 2 พบว่า คู่ตัวแปรการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) กับประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวมีความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้นและสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ที่ค่า $r = 0.84$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาวในเขตตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรการมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง (P) และตัวแปรการพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ (I) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว (LTC) ได้ประมาณร้อยละ 78 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05(ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ผลการตรวจสอบอิทธิพลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีต่อตัวแปรตามประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว(LTC) (การทดสอบเกี่ยวกับสัมประสิทธิ์ความถดถอย: β_i) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ $n=190$

ตัวแปรพยากรณ์ (Predict Variables)	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std.	β			Tolerance	VIF
ค่าคงที่ (Constant)	.828	.123		6.702	.000		
การมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง (P)	.675	.048	.755	14.197	.000	.400	2.498
การพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ(I)	.146	.047	.164	3.084	.002	.400	2.498

$R = .889^a$ $R^2 = .790$ $R^2_{Adj} = .784$ $F = 138.36$ Sig. 00

$P < .05$ ตัวแปรตามคือประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว (LTC)

จากตารางที่ 3 พบว่ามีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรการมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง (P) และตัวแปรการพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ (I) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว(LTC)ได้ประมาณร้อยละ 78 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับจากอิทธิพลมากไปหาน้อย ดังนี้ ตัวแปรการมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง (P) มีอิทธิพลพยากรณ์ประมาณร้อยละ 76 และตัวแปรการพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ (I) มีอิทธิพลพยากรณ์ประมาณร้อยละ 16 ตามลำดับโดยถ้าให้คะแนนความสำคัญด้านการมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง (P) มากขึ้น 1 คะแนน จะทำให้คะแนนประสิทธิผลของการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 0.675 คะแนน ถ้าให้คะแนนความสำคัญด้านการพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ (I) มากขึ้น 1 คะแนน จะทำให้คะแนนประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว(LTC)เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 0.146 คะแนน

สามารถเขียนสมการความถดถอยเชิงพหุ(สมการพยากรณ์) ได้ดังนี้

$$\hat{Y} (\text{ประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว: LTC}) = 0.828 + 0.675 (\text{การมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง: P}) + 0.146 (\text{การพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ: I})$$

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y (\text{ประสิทธิภาพระบบการดูแลระยะยาว: LTC}) = 0.755 (\text{การมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง: P}) + 0.164 (\text{การพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ: I})$$

อภิปรายผล

1. การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) มีองค์ประกอบที่สำคัญ ประกอบด้วย ด้านการมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง(P) ด้านการพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ(I) ด้านการจัดองค์การที่เป็นมิตรสำหรับผู้สูงอายุ(O) ด้านการมีกิจกรรมกลุ่ม/ชมรมผู้สูงอายุ ทุกหมู่บ้านในเชิงนวัตกรรมและเทคโนโลยี(E) และด้านการมีการพัฒนาศักยภาพบุคคลถึงระดับครอบครัว (H) กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคประเทศไทย 4.0 (PIOEH) ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อัญชิษฐา ศิริคำเพ็ง และภักดี โพธิ์สิงห์ (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดูแล

ผู้สูงอายุระยะยาวที่มีภาวะพึ่งพิงในยุครประเทศไทย 4.0 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุครประเทศไทย 4.0 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพระบบการดูแลและระยะยาว(LTC) ประกอบด้วย ด้านประสิทธิภาพการบริการด้านสังคม(S) ด้านประสิทธิภาพการบริการด้านสุขภาพ(He) และด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการบริการดูแลและระยะยาว(C) กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบการดูแลและระยะยาวในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สรวงสุดา เจริญวงศ์, พรทิศา คงคุณ, นิภารัตน์ จันทร์แสงรัตน์ เพียงตะวัน สีหวาน และรติ นิรามณกุล(2560) ที่ได้ศึกษาแนวทางการจัดการดูแลและระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนมุสลิมภาคใต้ของไทย ผลการวิจัย กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพระบบการดูแลและระยะยาว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุครประเทศไทย 4.0 (PIOEH) กับประสิทธิภาพระบบการดูแลและระยะยาวมีความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้นและสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง สอดคล้องกับ อัญชิษฐา ศิริคำเพ็ง และภักดี โพธิ์สิงห์ (2560) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวที่มีภาวะพึ่งพิงในยุครประเทศไทย 4.0 ผลการวิจัยพบว่าหลักการ PIOEH มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในระดับสูง

4. การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุครประเทศไทย 4.0 (PIOEH) ด้านการมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง (P) และด้านการพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ (I) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลและระยะยาว(LTC) สอดคล้องกับอัญชิษฐา ศิริคำเพ็ง และภักดี โพธิ์สิงห์ (2560) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวที่มีภาวะพึ่งพิงในยุครประเทศไทย 4.0 ผลการวิจัยพบว่าการมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่องและการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการดูแลผู้สูงอายุมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

สรุปผลการวิจัย

การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุครประเทศไทย 4.0 (PIOEH) ในภาพรวมมีระดับค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และประสิทธิภาพระบบการดูแลและระยะยาว ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในยุครประเทศไทย 4.0 (PIOEH) กับประสิทธิภาพระบบการดูแลและระยะยาวมีความสัมพันธ์ในรูปเชิงเส้นและสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตัวแปรการมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง (P) และตัวแปรการพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ (I) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลและระยะยาว(LTC)ได้ประมาณร้อยละ 78 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย พบว่าตัวแปรการมีนโยบายสาธารณะที่จริงจังและต่อเนื่อง (P) และตัวแปรการพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการ (I) มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลและระยะยาว(LTC) ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายสาธารณะเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงอย่างจริงจังและต่อเนื่องและต้องมีการพัฒนาการคิดค้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดบริการการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ป็นองค์ความรู้ เป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้างานวิจัยด้านการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงโดยหลักการ PIOEHที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพระบบการดูแลและระยะยาว ในพื้นที่อื่นๆ

2. ผลจากการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุสำหรับหน่วยงานสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่นๆต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบท

2. ควรศึกษานวัตกรรมใหม่ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เช่น นวัตกรรมความรู้ทางการเงินเพื่อสังคมสูงอายุ (Innovation in Financial Literacy for Ageing Society) นวัตกรรมด้านสุขภาพเพื่อผู้สูงอายุ สิทธิต่างๆ ของผู้สูงอายุ (Gold Application) นวัตกรรมกับเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age-Friendly City) นวัตกรรมการบริหาร ดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน รวมถึงการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา บุญธรรมเจริญ และสัมฤทธิ์ ศรีธำรงค์สวัสดิ์. (2553). รายงานการสังเคราะห์ระบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาวสำหรับประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.).
- คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ. (2553). แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ: เทพเพ็ญวานิชย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2547). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2547). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: พิมพ์ที่ เฮ้าส์ออฟ เคอร์รี่มีส์ท์.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย(มส.ผส.). (2559). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2558. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลและมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.
- วิไลวรรณ ทองเจริญ. (2558). ศาสตร์และศิลป์การพยาบาลผู้สูงอายุ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: โครงการตำราคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. WY/152/ว735ศ/2558/ ISBN 978-974-11-1542-6.
- สรวงสุดา เจริญวงศ์, พรทิภา คงคุณ, นิภารัตน์ จันทร์แสงรัตน์ เพียงตะวัน สีหวาน และรติ นิรมานกุล. (2560). แนวทางการจัดการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนมุสลิมภาคใต้. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์, 10(3), 1-11.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). รายงานผลเบื้องต้นการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2559). คู่มือการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในพื้นที่ (Long Term Care) ในระบบประกันสุขภาพแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.
- อัญชิษฐา ศิริคำเพ็ง และภักดี โพธิ์สิงห์. (2560). การดูแลผู้สูงอายุระยะยาวที่มีภาวะพึ่งพิงในยุคนประเทศไทย 4.0. Dhammathas Academic Journal, 17(3), 235-243.
- Feldman, P.H., Nadash, P., & Gursen, M.D. (2008). Long-Term Care in Kovner, A.R. and Knickman, J.R. (eds) Health Care Delivery in the United States. New York, Springer Publishing Company.
- Kane, R.A. (1999). Goals of Home Care: Therapeutic, Compensatory. Either, or Both? Journal of Aging and Health, 11(3), 299-321.
- Koul, L. (1984). Methodology of Educational Research. New Delhi: Vikas Publishing House Pvt. Ltd.
- Likert, R. (1961). New Patterns of Management. New York: Mcgraw-Hill Book Company Inc.
- Yamane, T. (1973). Statistics an introduction analysis. New York: Harper & Row.